Extra oefenopgaven: goniometrie

Opgave 1

Bereken:

a. $\cos(\frac{3}{4}\pi)$

b. $\sin(-\frac{1}{4}\pi)$

c. $\tan(\frac{4}{3}\pi)$

d. $\cos(-1\frac{1}{3}\pi)$

e. $\sin(5\frac{1}{4}\pi)$

f. $\tan(-\frac{16}{3}\pi)$

Opgave 2

Los op:

a. $\cos(x) = -\frac{1}{2}$

b. $\tan(x) = 0$

c. $\cos(2x-1) = \frac{1}{2}\sqrt{3}$

d. $\sin(x-5) = \frac{1}{2}\sqrt{2}$

e. $\sin^2(x) = \frac{1}{2}$

f. $\cos^4(x) = \frac{1}{4}$

Opgave 3

a. Los op: $\sin(2x) + \sqrt{2} \cdot \sin(x) = 0$.

b. Los op: $(\cos(x) + \sin(x))(\cos(x) - \sin(x)) = \frac{1}{2}$ voor x in het interval $[0, 2\pi]$.

c. Los op: $\tan(x)\cos(x) = -\frac{1}{2}\sqrt{3}$.

d. Los op: $\sin^3(x) + \sin(x)\cos^2(x) = 1$ voor x in het interval $[0, 2\pi]$.

e. Los op: $\cos^2(x) + \tan^2(x) = 1$.

Opgave* 4[1]

In deze opgave gaan we de dubbele hoek-formule voor de cosinus bewijzen. Bestudeer de volgende figuur:

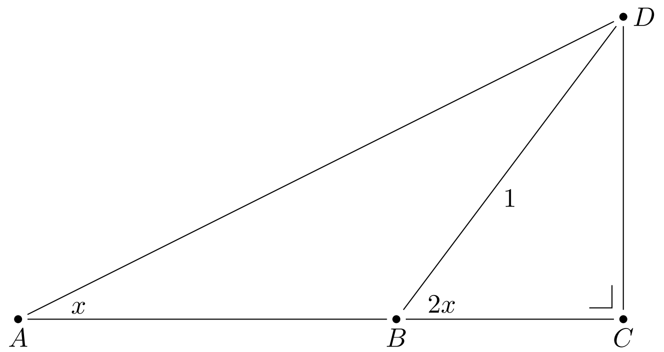

a. Overtuig jezelf ervan dat deze figuur kan worden getekend voor alle $0 < x < \frac{\pi}{2}$.

b. Bereken de grootte van alle onbekende hoeken. Je mag gebruiken dat de som van alle hoeken in een driehoek altijd π is en dat een gestrekte hoek ook grootte π heeft.

c. Beredeneer dat $|AB| = 1$ en druk de lengtes van BC en CD uit in x.

d. Laat zien dat $|AD| = \sqrt{2 + 2\cos(2x)}$.

e. Gebruik nu de formule $\cos(x) = \frac{\text{aanliggende zijde}}{\text{schuine zijde}}$ om $\cos(x) = \frac{1+\cos(2x)}{\sqrt{2+2\cos(2x)}}$ te krijgen.

f. Bewijs tot slot dat $\cos(2x) = 1 - 2\cos(x)^2$.

[1] Opgaven met een ster zijn voor mensen die meer willen weten en horen niet bij de tentamenstof.

Antwoorden extra opgaven: goniometrie

Opgave 1

a. $-\frac{1}{2}\sqrt{2}$

b. $-\frac{1}{2}\sqrt{2}$

c. $\sqrt{3}$

d. $-\frac{1}{2}$

e. $-\frac{1}{2}\sqrt{2}$

f. $-\sqrt{3}$

Opgave 2

a. $x = \frac{7}{6}\pi + 2k\pi$ of $x = \frac{11}{6}\pi + 2k\pi$ met k geheel.

b. $x = k\pi$ met k geheel.

c. $x = \frac{1}{2} \pm \frac{1}{12}\pi + k\pi$ met k geheel.

d. $x = 5 + \frac{1}{4}\pi + 2k\pi$ of $x = 5 + \frac{3}{4}\pi + 2k\pi$ met k geheel.

e. $x = \frac{1}{4}\pi + \frac{1}{2}k\pi$ met k geheel.

f. $x = \frac{1}{4}\pi + \frac{1}{2}k\pi$ met k geheel.

Opgave 3

a. $x = k\pi$ of $x = \pm\frac{3}{4}\pi + 2k\pi$ met k geheel.

b. $x = \pm\frac{1}{6}\pi + k\pi$ met k geheel.

c. $x = \frac{4}{3}\pi + 2k\pi$ of $x = \frac{5}{3}\pi + 2k\pi$ met k geheel.

d. De enige oplossing in $[0, 2\pi]$ is $x = \frac{1}{2}\pi$.

e. $x = k\pi$ met k geheel.

Opgave* 4

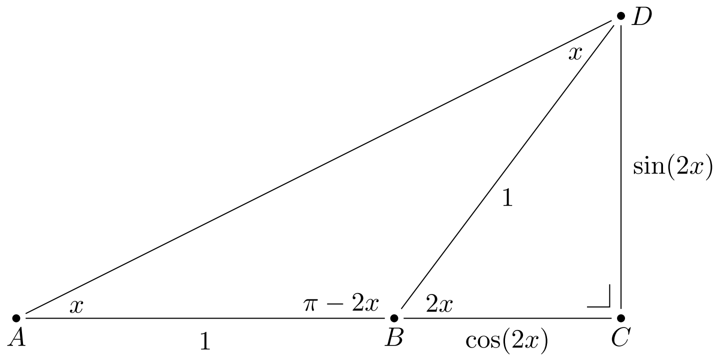

a. Voor een gegeven x kun je eerst de rechthoekige driehoek BCD tekenen met een hoek van $2x$ en een schuine zijde van lengte 1. Vervolgens kun je A links van B tekenen zodat de hoek bij A precies x is.

b. Een gestrekte hoek heeft grootte π, dus de missende hoek bij het punt B heeft grootte $\pi - 2x$. Omdat de hoeken van de driehoek ABD samen ook π moeten zijn, volgt hieruit dat de linkerhoek bij D ook x is. De rechterhoek bij punt D is nu gelijk aan $\frac{\pi}{2} - 2x$. Deze is niet in de figuur getekend omdat we hem niet zullen gebruiken bij de volgende onderdelen.

c. De driehoek ABD heeft twee gelijke hoeken, dus dit is een gelijkbenige driehoek. Dit betekent dat de lengte van A naar B gelijk is aan die van B naar D, dus $|AB| = 1$. De definitie van de sinus zegt dat de lengte van zijde CD gelijk is aan $\sin(2x)$. De definitie van de cosinus geeft $|BC| = \cos(2x)$.

d. We passen de stelling van Pythagoras toe op de rechthoekige driehoek ACD. Dit geeft

$$(1 + \cos(2x))^2 + \sin(2x)^2 = c^2$$

oftewel

$$1 + 2\cos(2x) + \cos^2(2x) + \sin^2(2x) = c^2.$$

Omdat $\cos^2(2x) + \sin^2(2x) = 1$ krijgen we $c = \sqrt{2 + 2\cos(2x)}$. De lengte van het lijnstuk AD is dus $\sqrt{2 + 2\cos(2x)}$.

e. Als we deze regel toepassen op ACD krijgen we $\cos(x) = \frac{1+\cos(2x)}{\sqrt{2+2\cos(2x)}}$

f. Het omschrijven van de vorige vergelijking geeft

$$\begin{aligned}\cos(x) &= \frac{1 + \cos(2x)}{\sqrt{2 + 2\cos(2x)}} = \frac{1 + \cos(2x)}{\sqrt{2}\sqrt{1 + 1\cos(2x)}} \\ &= \frac{\sqrt{1 + \cos(2x)}}{\sqrt{2}}.\end{aligned}$$

Kwadrateren geeft

$$\cos(x)^2 = \frac{1 + \cos(2x)}{2},$$

dus $2\cos(x)^2 = 1 + \cos(2x)$. Hieruit volgt dat $\cos(2x) = 1 - 2\cos(x)^2$, zoals gewenst.